

T.D.H.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 11600
Tarih : 22.02.2021

41897

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Züleyha GÜLÜM

İstanbul Milletvekili

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün (UNESCO) Tehlike Altındaki Diller Atlasında, Türkiye'de üç dilin tamamen yok olduğu, on beş dilin yok olma tehlikesi bulunduğu belirtilmektedir. Kapadokya Yunancası, Süryanice'nin Mlahso lehçesi ve Ubik dilleri kaybolmuş dil durumunda; Batı Ermenicesi, Hemşince, Lazca, Zazaca, Abhazca, Süryanice (Turoyo ve Suret), Adigece, Kabar-Çerkez, Abazaca, Pontus Yunancası, Romanca, Gagavuzca, Ladino ve Hertevin dil/lehçeleri ise yok olmak üzeredir. Konuşulan bu diller, devlet politikası olarak desteklenmediği için tehlike altındadır.

Bununla birlikte Millî Eğitim Bakanlığının Yaşayan Diller ve Lehçeler kapsamında 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren okullarda (5. 6. 7. ve 8. sınıflar) seçmeli olarak uygulanmaya başlayan dil derslerinde aksaklık ve yetersizlikler görülmekte, istikrarlı bir program yürütülmemektedir. Örneğin Laz Enstitüsü'nün "2013-2020 Seçmeli Lazca Dersi" raporuna göre yıllar içerisinde Lazca dersine yönelik artan ilgiye rağmen 2017-2018 ve 2019-2020 eğitim yıllarında Lazca ders açılmamıştır. Yine, Kürtçe seçmeli dersin, pek çok okulda öğretmen, materyal veya derslik olmadığı gerekçesiyle seçtirilmediği bilinmektedir. Türkiye halklarının anadilde eğitim taleplerinin karşılanmamasının yanı sıra haftada iki saatlik seçmeli dil derslerinin dahi okullarda fiili olarak kaldırılmaya çalışıldığı görülmektedir.

11898

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de yok olma tehlikesi bulunan dil ve lehçelerin korunması amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır?
2. Türkiye halklarının kendi anadillerinde eğitim ve kamu hizmetinden faydalanma hakları neden engellenmektedir? Anadilde eğitim ve kamu hizmetinin gerçekleştirilmesi için herhangi bir planınız var mıdır?
3. Türkiye halklarının dillerini özgürce ve kamusal alanda kullanabilmesi için gerekli adımlar atılacak mıdır?
4. Salgın gibi olağanüstü bir dönemde Kürtçenin dâhil olduğu çok dilli bir sağlık hizmeti için neden harekete geçilmemektedir?
5. Türkiye tarafından 2 Ekim 1995’te onaylanan Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin anadiline ilişkin üç maddesine konulan çekinceler kaldırılacak mıdır?
6. Anadili Türkçe olmayan çocukların sosyal ve eğitsel hayatta karşılaştıkları zorluklara ilişkin yapmış olduğunuz çalışma var mıdır? Sonuçları nelerdir?
7. Lazca dersine olan ilgiye rağmen 2017-2018 ve 2019-2020 eğitim yıllarında Lazca dersinin açılmamasının gerekçesi nedir?
8. Kürt halkının temel hak taleplerinden biri olan ve Türkiye’de milyonlarca kişinin konuştuğu Kürtçenin yasal statüye kavuşturulması, kamusal alanda kullanımının önündeki Anayasal ve politik engellerin kaldırılması için bugüne kadar herhangi bir girişiminiz olmuş mudur?